

Trwałość krajobrazu wiejskiego na przykładzie przekształceń zbiorowisk roślinnych bieszczadzkiej „krajiny dolin” w ciągu ostatnich 150 lat

Persistence of former rural landscape for example changes of “country of valleys” plant communities in Bieszczady Mountains during the last 150 years

JACEK WOLSKI

*Zakład Geoekologii i Klimatologii, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN
00-818 Warszawa, ul. Twarda 51/55
e-mail: j.wolski@twarda.pan.pl*

Słowa kluczowe: trwałość, renaturalizacja, krajobraz wiejski, zbiorowiska roślinne, Bieszczady Wysokie.

Abstrakt: W artykule, na przykładzie wysiedlonej w 1946 r. bojkowskiej wsi Berehy Górne, poddano analizie trwałość dawnego krajobrazu wiejskiego. Przedmiotem badań były przekształcenia zbiorowisk nieleśnych w ciągu ostatnich 150 lat w obrębie tzw. krajiny dolin obejmującej niższą część piętra regla dolnego. Wyróżniono i szczegółowo scharakteryzowano okresy, w których dynamika oraz kierunki przemian zbiorowisk nieleśnych warunkowane były zmiennymi formami i natężeniem oddziaływań antropogenicznych. Siłę oddziaływania i dominujący wpływ warunków naturalnych oraz specyfiki społeczno-gospodarczej wsi na różnych etapach jej rozwoju rozpatrzono w trzech umownych skalach: makro, mezo i mikro. Uwzględniając probabilistyczną naturę systemów, przedstawiono prognozę zmian opisywanych układów krajobrazowych w ciągu następnych kilkudziesięciu lat. Na zakończenie opisano współczesną dyferencjację dawnego krajobrazu wiejskiego w Bieszczadach Wysokich, odwołując się do generalnych właściwości systemu określających jego stabilność i stopień odkształceń.